

BR.033.30.2025

Ciechocinek, dnia 06.08.2025 r.

Minister Zdrowia
Jolanta Sobierańska-Grenda

Szanowna Pani Minister

Jako Burmistrz Miasta Ciechocinek, od niemal 190 lat znanego w kraju i za granicą uzdrowiska, zwracam się z wnioskiem o pilne podjęcie prac legislacyjnych w zakresie nadzoru nad powstającymi w przestrzeni publicznej tzw. „mikro-tężniami” działającymi w systemie obiegu zamkniętego.

W ostatnich latach obserwujemy dynamiczny rozwój inwestycji polegających na budowie małych tężni w parkach, przy obiektach rekreacyjnych oraz na osiedlach mieszkaniowych. Urządzenia te są reklamowane jako prozdrowotne, jednak brak jest odpowiednich regulacji prawnych oraz nadzoru sanitarnego nad jakością solanki i higieną tych instalacji. Zgodnie ze stanowiskiem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy (pismo z dnia 20 czerwca 2025 r.), zamknięty obieg wody sprzyja namnażaniu bakterii, w tym groźnych dla zdrowia mikroorganizmów, takich jak *Legionella* spp.

Pragnę podkreślić, że tradycyjne tężnie w Ciechocinku funkcjonują w systemie otwartym, zasilanym naturalną solanką. Instalacja te podlegają ścisłym normom i nadzorowi w ramach lecznictwa uzdrowiskowego, co gwarantuje jej bezpieczeństwo i wysoką jakość. W przeciwieństwie do niej, mikro-tężnie działają w obiegu zamkniętym, często nieszczelnym, bez kontroli jakości wody ani informacji o rodzaju i stężeniu użytych substancji. Nasze tężnie jako urządzenie uzdrowiskowe w myśl art. 17 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2024 r., poz. 1420 ze zm.) są ewidencjonowane i objęte nadzorem. Ponadto ww. ustawa nakłada obowiązek na Gminę Uzdrowiskową uzyskania potwierdzenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, które uzyskuje się na podstawie udokumentowanych badań potwierdzających te właściwości oraz wykluczających negatywne oddziaływanie na organizm ludzki.

Nieuregulowana działalność takich obiektów nie tylko stwarza poważne ryzyko epidemiologiczne, ale również negatywnie wpływa na wizerunek uzdrowisk oraz tradycyjnych tężni, które od lat są symbolem bezpieczeństwa, jakości i polskiej tradycji uzdrowiskowej.

W związku z powyższym apeluję o podjęcie działań legislacyjnych, które wprowadzą obowiązek monitorowania jakości solanki, regularnych badań mikrobiologicznych

i fizykochemicznych oraz nadzoru sanitarnego nad mikro-tężniami. Wprowadzenie takich regulacji pozwoli na ochronę zdrowia publicznego, a także na zachowanie wysokich standardów, z których słyną polskie uzdrowiska.

Wnioskujemy o:

1. Wprowadzenie obowiązku zgłaszania mikro-tężni do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz objęcie ich nadzorem.
2. Opracowanie standardów higienicznych i technologicznych dla tego typu urządzeń.
3. Zastosowanie rozwiązań analogicznych do monitoringu jakości wody w basenach i kąpieliskach, określonych w obowiązujących przepisach, w tym zakresu badań mikrobiologicznych (m.in. Legionella) oraz parametrów fizykochemicznych.
4. Wprowadzenie obowiązku dokumentowania i raportowania wyników kontroli.
5. Wprowadzenie precyzyjnej definicji tradycyjnej tężni, która jasno pozwoli odróżnić ją od mini-tężni.

2 powierzenia
Jarosław Jucewicz

Załącznik Nr 1 – wprowadzenie do problemu,

Załącznik Nr 2 – Stanowisko Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy

Do wiadomości:

1. Pani Zofia Czernow -Parlamentarny Zespół na rzecz wspierania rozwoju uzdrowisk i gmin uzdrowiskowych
2. Pani Aleksandra Sędziak – Konsultant Krajowy w Dziedzinie Balneologii i Medycyny Fizykalnej,
3. Pani Joanna Głogowska-Szeląg - Polskie Towarzystwo Balneologii i Medycyny Fizykalnej
4. Pan Jan Golba - Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP,
5. Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Wydział Zdrowia
6. Pan Piotr Całbecki – Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
7. Pani Izabella Kowacka - Naczelny Lekarz Uzdrowiska Ciechocinek,
8. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy,
9. Pani Ewa Jankowska -Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny,
10. Pani Lidia Tokarska Starosta Powiatu Aleksandrowskiego.

Załącznik Nr 1

1. Wprowadzenie i kontekst problemu

W ostatnich latach w Polsce można zaobserwować dynamiczny wzrost liczby tzw. „mikro-tężni” solankowych, które coraz częściej pojawiają się w parkach, na osiedlach mieszkaniowych oraz w innych przestrzeniach publicznych. Tego typu inwestycje, realizowane w ramach małej architektury, cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców, którzy doceniają ich walory rekreacyjne i potencjalne korzyści zdrowotne. Jednakże, mimo rosnącego zainteresowania, mikro-tężnie nie są objęte przepisami regulującymi urządzenie lecznictwa uzdrowiskowego, co rodzi pewne wątpliwości i wyzwania w zakresie nadzoru oraz bezpieczeństwa ich użytkowania.

Zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2024 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. 2024 poz. 1476), regulacje te dotyczą wyłącznie urządzeń uzdrowiskowych, takich jak tężnie solankowe znajdujące się w uzdrowiskach i działające w ramach lecznictwa uzdrowiskowego. W rezultacie mikro-tężnie, które funkcjonują w obiegu zamkniętym i są instalowane w przestrzeniach publicznych, pozostają poza systemem nadzoru sanitarnego. Oznacza to, że nie podlegają one takim samym rygorystycznym wymaganiom dotyczącym jakości solanki, warunków technicznych czy higienicznych, jak obiekty i urządzenia uzdrowiskowe.

Brak regulacji w tym zakresie może budzić obawy związane z bezpieczeństwem użytkowników mikro-tężni. W szczególności dotyczy to kwestii związanych z jakością solanki, która w obiegu zamkniętym może być narażona na zanieczyszczenia mikrobiologiczne lub chemiczne. Ponadto, brak nadzoru sanitarnego oznacza, że nie ma obowiązku regularnych kontroli technicznych ani monitorowania warunków eksploatacji tych urządzeń. W efekcie użytkownicy mikro-tężni mogą być narażeni na potencjalne zagrożenia zdrowotne, które w przypadku obiektów uzdrowiskowych są minimalizowane dzięki obowiązującym regulacjom i nadzorowi.

Warto również zauważyć, że mikro-tężnie, choć często promowane jako rozwiązania prozdrowotne, nie spełniają standardów, które pozwalałyby na ich klasyfikację jako urządzenia o właściwościach leczniczych. W praktyce oznacza to, że ich działanie może mieć jedynie charakter rekreacyjny, a nie terapeutyczny, co może wprowadzać użytkowników w błąd co do rzeczywistych korzyści zdrowotnych wynikających z korzystania z takich instalacji.

W związku z powyższym, rosnąca popularność mikro-tężni solankowych rodzi potrzebę podjęcia działań legislacyjnych, które pozwoliłyby na uregulowanie tej kwestii. Wprowadzenie odpowiednich przepisów mogłoby zapewnić skuteczny nadzór nad jakością

i bezpieczeństwem tych urządzeń, co przyczyniłoby się do ochrony zdrowia użytkowników oraz zwiększenia zaufania do tego typu inwestycji. Jednocześnie warto rozważyć wprowadzenie standardów technicznych i higienicznych, które byłyby dostosowane do specyfiki mikro-tężni, a jednocześnie nie obciążałyby nadmiernie inwestorów realizujących tego typu projekty w przestrzeniach publicznych.

2. Mikro-tężnie – różnice technologiczne i zagrożenia zdrowotne

Nowo powstające mikro-tężnie działają w obiegu zamkniętym, który w praktyce:

- jest systemem pracującym w obiegu zamkniętym
- nie jest objęty monitoringiem jakości roztworu,
- nie podlega obowiązkowym badaniom mikrobiologicznym i fizykochemicznym,
- nie jest nadzorowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Mikro-tężnie a tężnie historyczne – różnice technologiczne

Mikro-tężnie, które w ostatnich latach zyskują na popularności w przestrzeniach publicznych, znacząco różnią się pod względem technologii i funkcjonowania od tradycyjnych tężni historycznych, takich jak te w Ciechocinku. Różnice te dotyczą przede wszystkim sposobu działania, jakości nadzoru oraz potencjalnych zagrożeń związanych z ich użytkowaniem:

- a) Rodzaj budowli - Tężnie historyczne, takie jak te w Ciechocinku, to duże konstrukcje oparte na technologii obiegu otwartego, które od wieków pełnią funkcję leczniczą i rekreacyjną. Ich działanie opiera się na naturalnym procesie odparowywania wody z solanki, co prowadzi do wytwarzania aerozolu solankowego o wysokiej jakości. Mikro-tężnie to niewielkie instalacje, które są projektowane głównie jako elementy małej architektury w parkach, na osiedlach mieszkaniowych czy w innych przestrzeniach publicznych. Ich głównym celem jest stworzenie miejsca relaksu i poprawy komfortu użytkowników poprzez wytwarzanie aerozolu solankowego.
- b) System obiegu solanki - W mikro-tężniach solanka jest wielokrotnie przepompowywana przez instalację, co oznacza, że nie ma stałego dopływu świeżego roztworu. W wyniku tego dochodzi do stopniowego zanieczyszczania solanki, zarówno przez czynniki zewnętrzne (np. kurz, pyłki, zanieczyszczenia organiczne), jak i wewnętrzne (np. namnażanie się mikroorganizmów). W tężniach historycznych solanka przepływa przez konstrukcję w sposób ciągły, a jej stężenie stopniowo wzrasta na kolejnych etapach procesu. Dzięki temu solanka jest stale wymieniana i nie dochodzi do jej zanieczyszczenia w takim stopniu, jak w przypadku obiegu zamkniętego.
- c) Monitoring jakości roztworu - W mikro-tężniach nie prowadzi się systematycznego monitoringu jakości solanki. Nie kontroluje się jej stężenia, składu chemicznego ani obecności potencjalnych zanieczyszczeń. W efekcie użytkownicy mogą być narażeni na kontakt z aerozolem o nieznannej jakości, co może stanowić zagrożenie dla zdrowia. Tężnie uzdrowiskowe są objęte stałym monitoringiem jakości solanki. Regularnie sprawdza się jej stężenie, skład chemiczny oraz obecność ewentualnych zanieczyszczeń, co pozwala na utrzymanie wysokiej jakości aerozolu solankowego. W tężniach będących urządzeniem uzdrowiskowym prowadzi się regularne badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne, które mają na celu wykrycie potencjalnych zagrożeń, takich

jak bakterie, grzyby czy pleśnie. Dzięki temu użytkownicy mogą korzystać z tężni w sposób bezpieczny.

- d) Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej - Mikro-tężnie, jako elementy małej architektury, nie są objęte regulacjami dotyczącymi urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego. W związku z tym nie podlegają nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej, co oznacza brak kontroli nad ich stanem technicznym, jakością solanki oraz warunkami eksploatacji. Tężnie, jako elementy infrastruktury uzdrowiskowej, podlegają ścisłemu nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Oznacza to, że ich działanie jest kontrolowane pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami sanitarnymi i technicznymi

Podstawową różnicą między mikro-tężniami a tężniami historycznymi jest sposób działania systemu – obieg zamknięty w mikro-tężniach kontra obieg otwarty w tężniach historycznych. Obieg zamknięty, choć bardziej ekonomiczny, niesie za sobą większe ryzyko związane z jakością solanki i bezpieczeństwem użytkowników. Brak monitoringu, badań oraz nadzoru sanitarnego w przypadku mikro-tężni dodatkowo zwiększa to ryzyko. Z kolei tężnie historyczne, dzięki stałemu nadzorowi i kontrolom, oferują użytkownikom bezpieczne i sprawdzone warunki korzystania z aerozolu solankowego.

W związku z tym, aby mikro-tężnie mogły być równie bezpieczne i efektywne jak tężnie historyczne, konieczne jest wprowadzenie odpowiednich regulacji prawnych, które zapewniłyby ich monitoring, badania oraz nadzór sanitarny.

3. Ryzyko zakażeń Legionella i innych patogenów

Zgodnie z materiałami eksperckimi (www.legionella.pl) oraz komunikatami Państwowej Inspekcji Sanitarnej (np. PSSE Ostrowiec Świętokrzyski), urządzenia wodne generujące aerozol, w tym fontanny i tężnie, stanowią potencjalne źródło zakażeń Legionella spp. Brak nadzoru nad mikro-tężniami zwiększa ryzyko zachorowań, w tym wystąpienia ognisk choroby legionistów.

Stanowisko Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy (pismo z dnia 20 czerwca 2025 r.) potwierdza, że mikro-tężnie działające w obiegu zamkniętym mogą tworzyć sprzyjające warunki do namnażania bakterii chorobotwórczych, grzybów i pleśni, stanowiąc poważne zagrożenie epidemiologiczne, szczególnie dla osób z obniżoną odpornością.

Badania naukowe potwierdzają, że systemy wodne działające w obiegu zamkniętym, w których nie prowadzi się regularnego monitoringu jakości wody, mogą stanowić środowisko sprzyjające rozwojowi bakterii Legionella spp. Jak wskazano w badaniach opublikowanych w czasopiśmie "Journal of Water and Health" (Smith et al., 2023), bakterie te rozwijają się szczególnie intensywnie w wodzie o temperaturze od 20°C do 50°C, co jest typowym zakresem temperatur w mikro-tężniach. Dodatkowo, brak obowiązkowych badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych w takich instalacjach zwiększa ryzyko wystąpienia zanieczyszczeń, które mogą być szkodliwe dla zdrowia użytkowników.

Podobne wnioski przedstawiono w raporcie Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC, 2024)¹, który podkreśla, że aerozole wodne emitowane przez urządzenia działające w obiegu zamkniętym mogą być nośnikiem patogenów, takich jak

¹ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/legionnaires-disease-annual-epidemiological-report-2021> - dostęp 28.07.2025 r.

Legionella pneumophila, odpowiedzialnych za wywołanie legionellozy, czyli ciężkiego zapalenia płuc. Raport wskazuje również, że brak odpowiednich procedur dezynfekcji i monitoringu jakości wody w takich systemach znacząco zwiększa ryzyko epidemiologiczne.

Zgodnie ze stanowiskiem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy z dnia 20 czerwca 2025 r., mikro-tężnie mogą stwarzać istotne zagrożenie epidemiologiczne. Obieg zamknięty, w którym pracują te urządzenia, sprzyja namnażaniu drobnoustrojów, takich jak bakterie z rodzaju *Legionella* spp., grzyby oraz pleśnie. Emitowane przez mikro-tężnie aerozole mogą stanowić źródło zakażeń oraz wywoływać reakcje alergiczne, szczególnie u osób z obniżoną odpornością, dzieci, osób starszych oraz pacjentów z chorobami układu oddechowego.

Badania prowadzone w Krakowie² (źródło: Rynek Zdrowia, artykuł „Duży niepokój ws. wpływu tężni na zdrowie – wyniki z Krakowa szokują”) wykazały, że w powietrzu wokół niektórych tężni solankowych występuje wysokie stężenie aerozoli zawierających mikroorganizmy, w tym bakterie chorobotwórcze. Wyniki te budzą poważne obawy co do bezpieczeństwa tego typu obiektów dla użytkowników i osób przebywających w ich pobliżu.

W związku z powyższym, brak nadzoru sanitarnego nad mikro-tężniami oraz brak obowiązku prowadzenia regularnych badań jakości wody stanowią istotne wyzwanie dla bezpieczeństwa zdrowotnego użytkowników. Konieczne jest podjęcie działań legislacyjnych, które wprowadziłyby obowiązkowe standardy sanitarne i procedury monitoringu dla tego typu instalacji, aby zminimalizować ryzyko epidemiologiczne i zapewnić bezpieczeństwo ich użytkowania.

4. Skutki wizerunkowe i społeczne

Nieuregulowana działalność mikro-tężni:

- podważa zaufanie do tradycyjnych tężni uzdrowiskowych,
- szkodzi wizerunkowi uzdrowisk jako miejsc bezpiecznych i podlegających wysokim standardom sanitarnym,
- może skutkować wzrostem zachorowań i kosztów leczenia.

Nieuregulowana działalność mikro-tężni, które funkcjonują bez odpowiednich standardów sanitarnych i nadzoru, może prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji zarówno wizerunkowych, jak i społecznych. Brak regulacji w tym obszarze wpływa nie tylko na postrzeganie mikro-tężni, ale również na reputację tradycyjnych tężni uzdrowiskowych oraz całego sektora uzdrowiskowego w Polsce.

- a) Podważenie zaufania do tradycyjnych tężni uzdrowiskowych - Tradycyjne tężnie uzdrowiskowe, takie jak te w Ciechocinku od lat cieszą się renomą miejsc o wysokich standardach sanitarnych i leczniczych. Są one symbolem polskiej tradycji uzdrowiskowej i przyciągają zarówno turystów, jak i osoby poszukujące wsparcia w leczeniu schorzeń układu oddechowego czy alergii. Jednakże nieuregulowana działalność mikro-tężni, które często działają w obiegu zamkniętym, bez monitoringu jakości solanki i nadzoru sanitarnego,

² <https://www.rynekzdrowia.pl/Polska-i-swiat/Duzy-niepokoj-ws-wplywu-tezni-na-zdrowie-Wyniki-z-Krakowa-szokuja.273716.15.html> – dostęp 28.07.2025 r

może prowadzić do sytuacji, w której **użytkownicy zaczynają kwestionować bezpieczeństwo wszystkich tężni** – zarówno mikro-tężni, jak i tych tradycyjnych. W przypadku wystąpienia incydentów zdrowotnych związanych z mikro-tężniami, opinia publiczna może błędnie utożsamiać je z tężniami uzdrowiskowymi, co podważa zaufanie do całego sektora.

- b) Szkoda dla wizerunku uzdrowisk jako miejsc bezpiecznych i podlegających wysokim standardom sanitarnym - Uzdrowiska w Polsce od lat budują swoją markę jako miejsca, które oferują bezpieczne i skuteczne terapie oparte na naturalnych surowcach, takich jak solanka, borowina czy wody mineralne. Wysokie standardy sanitarne, regularne badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne oraz nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej są kluczowymi elementami, które budują zaufanie pacjentów i turystów do tych miejsc.
- c) Wzrost zachorowań i kosztów leczenia - Brak regulacji w zakresie funkcjonowania mikro-tężni może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych. W zamkniętym obiegu solanki, bez odpowiedniego monitoringu i dezynfekcji, mogą rozwijać się bakterie, grzyby i pleśnie, w tym potencjalnie niebezpieczne drobnoustroje, takie jak *Legionella spp.* Emitowane przez mikro-tężnie aerozole mogą być nośnikiem tych patogenów, co zwiększa ryzyko zakażeń układu oddechowego, reakcji alergicznych, a nawet poważnych chorób, takich jak legionelloza. Wzrost liczby zachorowań związanych z korzystaniem z mikro-tężni może prowadzić do zwiększenia obciążenia systemu opieki zdrowotnej. Leczenie chorób wywołanych przez patogeny obecne w aerozolach wodnych, zwłaszcza w przypadku osób starszych, dzieci czy osób z obniżoną odpornością, może być kosztowne i długotrwałe. W skali społecznej może to skutkować wzrostem kosztów leczenia, zarówno dla pacjentów, jak i dla systemu ochrony zdrowia.
- d) Negatywny wpływ na edukację zdrowotną społeczeństwa - Mikro-tężnie, które są promowane jako miejsca relaksu i poprawy zdrowia, mogą wprowadzać użytkowników w błąd co do rzeczywistych korzyści zdrowotnych. Brak regulacji i nadzoru nad ich działaniem sprawia, że społeczeństwo może nie być świadome potencjalnych zagrożeń związanych z korzystaniem z takich instalacji. W efekcie może dojść do sytuacji, w której użytkownicy, zamiast poprawiać swoje zdrowie, narażają się na ryzyko zakażeń i innych problemów zdrowotnych.

5. Proponowane rozwiązania – wzór z rozporządzeń basenowych

W celu ograniczenia zagrożeń, należy wprowadzić przepisy analogiczne do obowiązujących dla wód basenowych i kąpieliskowych (np. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody na pływalniach):

- obowiązek prowadzenia regularnych badań wody pod kątem parametrów mikrobiologicznych (np. Legionella, Pseudomonas aeruginosa) i fizykochemicznych,
- określenie dopuszczalnych wartości wskaźników,
- ustalenie częstotliwości badań,
- określenie metod analitycznych (zgodnych z normami PN-EN),

- obowiązek dokumentowania i raportowania wyników do właściwych organów PIS.

Aby ograniczyć zagrożenia związane z funkcjonowaniem mikro-tężni i zapewnić bezpieczeństwo ich użytkownikom, konieczne jest wprowadzenie regulacji prawnych analogicznych do tych, które obowiązują dla wód basenowych i kąpieliskowych. Przykładem takich regulacji jest Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody na pływalniach, które określa szczegółowe zasady monitorowania i kontroli jakości wody. Podobne przepisy mogłyby zostać zastosowane w odniesieniu do mikro-tężni, co pozwoliłoby na minimalizację ryzyka epidemiologicznego oraz poprawę standardów sanitarnych.

Proponowane rozwiązania:

- a) Obowiązek prowadzenia regularnych badań wody pod kątem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych:
 - Wprowadzenie obowiązku systematycznego badania jakości solanki w mikro-tężniach pozwoliłoby na wczesne wykrywanie potencjalnych zagrożeń, takich jak obecność bakterii, grzybów czy pleśni.
 - Szczególną uwagę należy zwrócić na badania pod kątem obecności bakterii z rodzaju *Legionella* spp. oraz *Pseudomonas aeruginosa*, które są szczególnie niebezpieczne dla zdrowia użytkowników
 - Badania fizykochemiczne powinny obejmować parametry takie jak stężenie soli, pH, zawartość zanieczyszczeń organicznych i nieorganicznych oraz inne wskaźniki, które mogą wpływać na jakość aerozolu solankowego.
- b) Określenie dopuszczalnych wartości wskaźników:
 - Należy ustalić dopuszczalne wartości dla kluczowych parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych, które będą stanowiły podstawę do oceny jakości solanki.
 - Przykładowo, dla bakterii **Legionella* spp.* dopuszczalna liczba jednostek tworzących kolonie (CFU) w wodzie powinna być zgodna z normami stosowanymi w instalacjach wodnych, tj. poniżej 100 CFU/l.
 - Wartości te powinny być zgodne z obowiązującymi normami krajowymi i międzynarodowymi, takimi jak normy PN-EN.
- c) Ustalenie częstotliwości badań - Konieczne jest określenie minimalnej częstotliwości badań jakości solanki w mikro-tężniach. W przypadku wykrycia nieprawidłowości, badania powinny być powtarzane częściej, aż do momentu przywrócenia odpowiednich parametrów.
- d) Określenie metod analitycznych zgodnych z normami PN-EN. Przykładowo, badania mikrobiologiczne mogą być prowadzone zgodnie z normą PN-EN ISO 11731, która dotyczy wykrywania i oznaczania bakterii *Legionella* spp. w wodzie. Wprowadzenie jednolitych standardów analitycznych zapewni porównywalność wyników i umożliwi skuteczny nadzór nad jakością solanki.
- e) Obowiązek dokumentowania i raportowania wyników do właściwych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS):

- Operatorzy mikro-tężni powinni być zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej jakości solanki oraz wyników przeprowadzonych badań.
- Wyniki badań powinny być regularnie raportowane do właściwych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, co umożliwi skuteczny nadzór nad funkcjonowaniem mikro-tężni.
- W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, operatorzy powinni być zobowiązani do natychmiastowego podjęcia działań naprawczych, takich jak dezynfekcja instalacji czy wymiana solanki.

Wnioskujemy o pilne podjęcie prac legislacyjnych w tym zakresie.

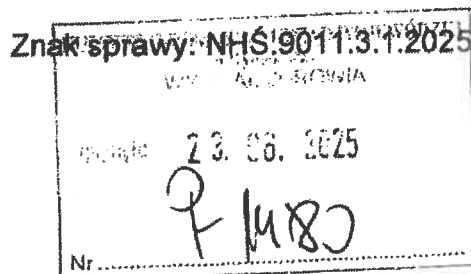
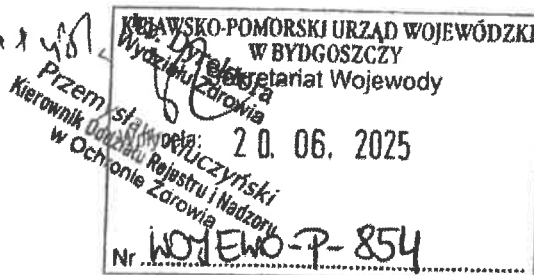
Wyniki badań z Krakowa wskazują na pilną potrzebę wprowadzenia regulacji i standardów sanitarnych dla tężni solankowych. Wysokie stężenie mikroorganizmów w aerozolach emitowanych przez tężnie stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia użytkowników i osób przebywających w ich pobliżu. Wprowadzenie odpowiednich przepisów, monitoringu oraz działań naprawczych pozwoli na minimalizację ryzyka epidemiologicznego i poprawę bezpieczeństwa korzystania z tężni. Dzięki temu tężnie będą mogły pełnić swoją funkcję jako miejsca prozdrowotne i rekreacyjne, bez obaw o negatywne skutki zdrowotne.

WZ
Dy. J. Doleżal
Dyrektor Biura Wojewody
Kinga Błaszczczyńska
23.06.2025

**PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY
W BYDGOSZCZY**

Bydgoszcz, dnia 20 czerwca 2025 r.
Egz. nr 1

**Adresaci
wg rozdzielnika**

Biorąc pod uwagę liczne inwestycje polegające na powstawaniu tzw. „mikro tężni” na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy przedstawia swoje stanowisko dotyczące przedmiotowego zagadnienia.

Wymagania dla urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, w tym tężni solankowych, stosowanych w ramach działalności uzdrowiskowej określa § 18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2024 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1476). Przepis ten dotyczy obiektów zlokalizowanych w uzdrowiskach lub szpitalach uzdrowiskowych, które mają status zakładów leczniczych i są przeznaczone do prowadzenia terapii uzdrowiskowej.

Tak zwane „mikro tężnie” nie są urządzeniami leczniczymi, czyli nie mogą być zaliczane do urządzeń służących do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu, nie podlegają więc regulacjom prawnym dotyczącym lecznictwa uzdrowiskowego. Należy podkreślić, iż ogólne przekonanie, iż tzw. „mikro tężnia” jest urządzeniem leczniczym pozytywnie wpływającym na zdrowie ludzi, jest nieprawdziwe. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy wskazuje, iż tzw. „mikro tężnie” mogą stwarzać zagrożenie epidemiologiczne tworząc sprzyjające warunki do namnażania drobnoustrojów, grzybów, pleśni i bakterii. Roztwór wodny soli lub solanka, która krąży w nieszczelnym systemie zamkniętego obiegu może być w tych urządzeniach źródłem organizmów chorobotwórczych. Jest to instalacja, w której ten sam roztwór cały czas krąży w obiegu zamkniętym, ale nieszczelnym, do którego dostęp mają np. ptaki czy inne zwierzęta, pozostawiając odchody, które są rozmywane i trafiają bezpośrednio do obiegu solankowego. Aerosole, które generują tzw. „mikro-tężnie” nie tylko nie mają właściwości leczniczych, ale mogą być źródłem groźnych chorób, szczególnie dla osób z osłabionym układem odpornościowym. Mogą powodować zakażenia tymi chorobami, reakcje alergiczne i wiele innych problemów ze zdrowiem.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy podkreśla, iż przepisy nie nakładają obowiązku dot. badania w zakresie mikrobiologicznym czy fizykochemicznym

roztworu krążącego w obiegu tzw. „mikro tężni”, co skutkuje brakiem nadzoru nad jakością tego roztworu i tym samym nie gwarantuje bezpieczeństwa zdrowotnego osób przebywających blisko tego typu obiektów.

Biorąc pod uwagę powyższe, kierując się troską o zdrowie publiczne, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy rekomenduje, aby ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, podchodzić z rozwagą i dużą ostrożnością przy realizacji tego typu inwestycji. Natomiast w przypadku realizacji omawianych inwestycji należałoby zaplanować proces nadzoru nad stanem higienicznym powstałych obiektów oraz obiegiem wody w tych instalacjach.

Jednocześnie Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy przypomina, iż za utrzymanie i ustalanie zasad zachowania w sąsiedztwie tzw. „mikro tężni,” a tym samym zapewnienie bezpieczeństwa, odpowiedzialni są właściciele lub zarządzający tego rodzaju obiektami.

Uprzejmie proszę o przekazanie niniejszych rekomendacji jednostkom podległym oraz jednostkom samorządu terytorialnego.

PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY W BYDGOSZCZY
Wojciech KOPER
specjalista: zdrowia publicznego,
zdrowia środowiskowego,
promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Wyk. w 1 egz.

Otrzymują: – elektronicznie (e-Doręczenie)

1. Wojewoda Kujawsko-Pomorski
2. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego
3. Prezydent Miasta Bydgoszczy
4. Prezydent Grudziądza
5. Prezydent Miasta Inowrocławia
6. Prezydent Miasta Torunia
7. Prezydent Włocławka
8. Starosta Aleksandrowski
9. Starosta Brodnicki
10. Starosta Bydgoski
11. Starosta Chełmiński
12. Starosta Golubsko-Dobrzyński
13. Starosta Grudziądzki
14. Starosta Inowrocławski
15. Starosta Lipnowski
16. Starosta Mogileński
17. Starosta Nakielski
18. Starosta Radziejowski
19. Starosta Rypiński
20. Starosta Sępoleński
21. Starosta Świecki
22. Starosta Toruński

23. Starosta Tucholski
 24. Starosta Wąbrzeski
 25. Starosta Włocławski
 26. Starosta Żniński
 27. a/a – egz. nr 1
- Do wiadomości:
28. PPIS w województwie kujawsko-pomorskim - elektronicznie (e-Doręczenie)

